

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
15/2144

Vår referanse:
201702036-23 008

Sted, Dato
Oslo, 6.12.2017

HØRINGSBREV - SAMVIRKEKOMPETANSEGRUPPEN

Det vises til departementets foreleggelse av 9.mai d.å. basert på "Mulighetsstudien"(2015) og rapport fra "Samvirkekompetansegruppen"(2016), samt senere kontakt, senest vår mail av 27.oktober vedrørende fristutsettelse. Saken har utover interne drøftelser vært sendt på høring til politidistriktene og særorganene, og fem av disse har gitt høringsinnspill som også følger vedlagt.

I høringsrunde etter "Mulighetsstudien" i 2015 skrev Politidirektoratet (POD);

"Direktoratet er enig i at et nasjonalt tverrfaglig kompetansesenter for samvirke vil kunne bidra til økt samvirke. Dersom et slikt senter skulle bli lagt til politiet er Politihøgskolen (PHS) et naturlig valg. Dette må imidlertid utredes nærmere for å kunne si noe om hvordan dette eventuelt virker inn på den øvrige porteføljen ved PHS. Det anbefales videre å se nærmere på etablering av regionale kompetanse- og øvingsentre i lys av ny politistruktur, Organisasjonsplan for redningstjenesten med ikrafttredelse 2.11.2015 og Meld. St.13 (2015-16) – Politiets rolle i den nasjonale beredskapen. Videre anbefales det å gjennomføre en samfunnsøkonomisk analyse som kan synliggjøre konsekvenser og effekter av en etablering av et nasjonalt tverrfaglig kompetansesenter samt regionale øvings- og kompetansesentre for samvirke".

Den foreliggende rapport baserer seg på arbeidet med "Mulighetsstudien" og fremmer en rekke forslag for å fremme og heve nasjonal, tverrfaglig kompetanse innen samvirke. Samvirkekompetansegruppen mener at det er hensiktsmessig å styrke justissektorens kompetansesentre, fremfor å bygge opp nye for utvikling av samvirke. En mener også det er vanskelig å forsvare økonomisk (investerings- og driftskostnader), å bygge opp samvirkekompetanse på nye sentre, løst fra nød- og beredskapsetatenes daglige, og operative virksomhet. POD slutter seg til denne betraktning.

Arbeidsgruppens viktigste tilrådninger er:

- De kapasiteter som allerede finnes, bør videreutvikles og om nødvendig styrkes, der det er nødvendig for å vedlikeholde og videreutvikle samvirkekompetansen.
- Det bør være en eller flere arenaer eller sentre for øvelser og utvikling av samvirkekompetanse i hvert politidistrikt (oppfølging av Nærpolitireformen)
- De regionale øvingssettene bør inngå formalisert samarbeid om FoU-aktiviteter med relevante universiteter og høyskoler.
- Politihøgskolen (PHS) bør videreutvikle sitt tilbud om tverretattlig ledelses- og instruktørutdanning.
- Det bør vurderes å innføre krav om at kommunene oppretter kommunale beredskapsråd.

Økonomiske konsekvenser av tilrådingene er, i følge arbeidsgruppen, først og fremst knyttet til de nye oppgavene for hovedredningssentralene. Arbeidsgruppen har også foreslått at det etableres en avdeling for samvirkekompetanse lagt til hver av de to hovedredningssentralene (HRS). Dette forslaget er til vurdering i Justis- og beredskapsdepartementet. En ønsker en vurdering av arbeidsgruppens tilrådninger.

PODs vurdering av tilrådingene

POD vil som nevnt i hovedsak støtte de fleste tilrådninger som er foreslått, med fokus på å videreutvikle eksisterende trenings- og opplæringssetra. Det er store behov for kompetanseheving og øvelsesaktivitet i de nye politidistriktene. Lokale kompetansehevingsprosjekter og øvelsesarenaer er under utvikling både for egen etats vedkommende, og innen et utvidet samvirke. POD ser det som viktig å stimulere og videreutvikle arbeidet som allerede er i gang, uten å etablere nye samarbeidsflater på dette området. Vi er fortsatt inne i gjennomføringen av Nærpolitireformen, hvor nye politidistrikt er under etablering. Det gjenstår to distrikt som skal slås sammen i 2018 og det foregår mye lokalt, krevende endringsarbeid, som er ressurskrevende. POD ser det som vesentlig at forslag i medhold av "Mulighetsstudien" er harmonisert med arbeid som er i gang under reformen. Det pågår for tiden utvikling av lokale rednings- og beredskapsråd i de nye politidistriktene som det er viktig å se i sammenheng med det videre arbeidet. Disse vil trenge noe tid på å finne sin form, samt grenseflater opp mot øvrige offentlige beredskapsråd.

I medhold av instruksverk for redningstjenesten er ny HRS og Lokal redningssentral- (LRS) struktur under utvikling, blant annet blir organisasjonsstrukturen i nye politidistrikt vesentlig endret. POD mener det også er viktig å se utviklingsarbeidet i sammenheng med utvikling innen de øvrige samvirkeetater, for eksempel "Brannstudien", hvor det forventes en ny organisasjonsstruktur innen brann- og redningsvesenet. Til slutt vil vi trekke frem viktigheten av det pågående arbeidet med særorganutredningen, der bl.a. PHS sin fremtidige rolle står sentralt. Fra vår side er det naturlig å tenke på PHS som et koordinerende organ med ansvar for utvikling av mulige, nye sentre. Dette bør imidlertid gjennomgås og vurderes i

større grad i samspill med de berørte parter, ikke minst fordi det også vil måtte ha betydelige ressursmessige og økonomiske konsekvenser. Dette vil være naturlig å gjennomføre etter særorganutredningen er ferdigbehandlet av regjeringen.

Som Troms politidistrikt uttrykker det;

"Selv om dette i seg selv synes fornuftig, vil en peke på at det nå opprettes flere tilsynelatende konkurrerende fora for samvirke, uten at sammenhengen mellom dem synes viet nevneverdig oppmerksomhet. For eksempel virker det som om denne rapporten ikke drøfter forholdet til de redningsfaglige rådene. Det savnes derfor en mer helhetlig tilnærming til innretningen på samvirke, før det treffes ressurskrevende beslutninger."

POD viser til at det etableres flere nye tverretatlige øvingsutvalg for å fremme bedret samvirke. POD er opptatt av at lokale strukturer får utvikle seg og satt seg i første omgang, og at eventuelle nye forslag ikke vil duplisere arenaer eller hindre fremdrift i etableringen.

Fra Trøndelag politidistrikts uttalelse av 21.8. hitsettes;

"Politidistriktet er enige i arbeidsgruppens anbefaling i å bygge videre på de kapasiteter som allerede finnes. Lokalt har vi svært god erfaring med vår trening, som i all hovedsak gjennomføres på Værnes i Forsvarets lokaliteter, hvor samvirke med alle de andre nødetatene blir trent på hvert år. I beredskapsyrker er det svært viktig at mannskapene så ofte som mulig er tilgjengelige dersom hendelser skulle oppstå. Lokal plassering av treningsfasiliteter sikrer at mannskaper er tilgjengelige, også i den perioden de trener."

Oslo politidistrikt uttrykker i oversendelse 17.8.;

"Vi opplever at det i dag er stor øvelsesvilje og aktivitet i mange av beredskapsorganisasjonene. Det er i Oslo politidistrikt i dag flere formelle og uformelle arenaer for samvirke innenfor beredskap på forskjellig nivåer. Erfaringer er at et tett godt samarbeid er avgjørende for en felles god oppdragsløsning generelt, og spesielt i de tidskrisiske oppdragene."

På taktisk nivå mellom nødetatene er det, på grunn av mange hendelser, ofte samvirke under hendelser. En får således en god plattform for felles forståelse og løsning av oppdrag på dette nivået. Det er sjeldnere at de operasjonelle, strategiske nivåene samvirker. Vi mener det derfor viktig at øvingscentre etableres, dimensjoneres og legger til rette for å kunne ivareta alle nivåer innenfor krisehåndtering."

I Sør -Vest politidistrikt er det etablert felles øvingsutvalg og øvingsarenaer, som i tilbakemeldinger også fra andre etater, fungere meget tilfredsstillende. Flere andre politidistrikt har lignende ordninger under etablering.

Fra PHS sitt hørings svar fra 21.8. vil vi her fremheve;

"Politihøgskolen er enig i arbeidsgruppens drøfting og vurdering av behovet for å etablere kompetansesenter/-sentre for samvirke med oppgave å utvikle tverrfaglig og helhetlig tilnærming til beredskap og krisehåndtering. Politihøgskolen oppfatter imidlertid arbeidsgruppen dithen at den foreslår å utvide Hovedredningssentralene (HRS) i stor grad både med hensyn til rolle og oppgaver. Dette er ikke en anbefaling Politihøgskolen støtter, fordi vi er av den oppfatning at flere etater og institusjoner allerede har roller og oppgaver som dekker det beskrevne behovet. Som eksempel nevnes Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og de ansvarsområdene og oppgavene det ivaretar. Høgskolen anbefaler heller at Justis- og beredskapsdepartementet, gjennom sin samordningsrolle, i stedet bør ytterligere tydeliggjøre oppgavene til de aktuelle etater/institusjoner for å sikre at disse blir best mulig ivaretatt."

POD støtter uttalelsen til PHS, det vil uansett være behov for et nært samarbeid mellom HRS og PHS i videre utvikling av kompetanse og læring. POD er derfor noe spørrende til om det er fornuftig å foreslå en styrking og driftsutvikling av HRS på dette området, før vi har sett effekten av nytt instruksverk og ny struktur på HRS/LRS. I tillegg er ikke PHS sin rolle endelig avklart i fm særorganutredningen, noe som er viktig å se hen til før en eventuell etablering av nye strukturer.

POD mener en eventuell ny struktur bør ivareta og videreføre de lokale strukturer og tiltak som kommer til uttrykk over, på en god måte.

Samarbeid om forskning og utvikling

For øvrig gir POD tilslutning til at det inngås formalisert samarbeid om FoU-aktiviteter med relevante universiteter og høyskoler, jfr. også formuleringer i vedlagte uttalelser blant annet fra PHS og fra Trøndelag politidistrikt, hvorfra sistnevnte siteres;

"Politidistriktet har allerede etablert et formalisert samarbeid med NTNU i forhold til forskning og utvikling i konkrete prosjekter, knyttet til blant annet operativt arbeid. NTNU har eksempelvis fått ansvar for verifisering og dokumentasjon av effekt ved etablering av nye treningsmetoder ved innføring av VR-teknologi".

Andre momenter

Tilsyn

Rapporten tilrår utvikling av HRS' funksjoner overfor LRS for så vidt gjelder tilsyn og erfaringsoverføring, noe POD isolert sett mener er bra. POD vil dog anbefale en

gjennomgang av selve tilsynsfunksjonen, der blant annet PODs funksjon og rolle bør gjennomgås og avklares. Vi ønsker derfor også grundigere gjennomgått hvordan denne oppgaven best kan ivaretas, og optimalt organiseres for felles nytteverdi.

Kommunale beredskapsråd

Det fremmes forslag om etablering av kommunale beredskapsråd skal pålegges i lovs form. POD er enige i at det er uheldig at mange kommuner enda ikke har opprettet slike råd. POD håper etablering av nye, lokale rednings- og beredskapsråd i politidistriktene kan avhjelpe behovet noe, men det er for tidlig å si noe sikkert om dette. Oppgaver og grensesnitt bør også avklares noe nærmere. Dog kan nok mange små kommuner synes det ressursmessig vil være krevende å etablere slike.

Fra Trøndelag politidistrikt siteres:

"Vi er kjent med at det pr d.d. er formelt etablert beredskapsråd i 9 av 25 kommuner i Sør-Trøndelag, og i 14 av 23 kommuner i Nord-Trøndelag. I dialog med Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er vi gjort kjent med at de prioriterer å følge opp kommunene slik at de tilfredsstiller lovpålagte krav. Etablering av beredskapsråd blir jevnlig tatt opp med kommunene av Fylkesmannen, men så lenge det ikke er lovpålagt blir det ikke tilstrekkelig prioritert."

Med ønske om fortgang i etablering av kommunale beredskapsråd, kommer man neppe utenom å pålegge dette i lovs form, for å oppnå full etterlevelse. En eventuell sammenslåing av de minste kommunene, vil sannsynligvis også ivareta denne funksjonen.

Økonomisk/administrative konsekvenser

De foreslåtte tiltak i rapporten synes å fokusere mest på økonomisk og administrative konsekvenser på HRS-området. POD har påpekt flere steder at noen av forslagene vil få omfattende ressursmessige konsekvenser på politisiden. Ressursuttak på dette viktige området, må sees i nær sammenheng med utviklingen av ny politistruktur. POD forutsetter at det også på politisektoren blir gitt tilpassede økonomiske rammer, dersom man ønsker videreutvikling på de foreslåtte områder. Spesielt vil dette gjelde PHS, som selv uttrykker at *"ny rolle ikke må gå på bekostning av det ansvar og de oppgaver som Politihøgskolen har i dag"*. Også i de enkelte politidistrikt må det gis ressursmessig og økonomisk mulighet til eventuell økt aktivitet på de berørte områdene.

POD mener at rapporten mangler en fyldig beskrivelse av disse viktige forhold, noe som gjør det utfordrende å ha bestemte meninger om økonomiske konsekvenser ved de ulike alternative forslagene. I tillegg vil ulike alternativer kunne ha store ressursmessige konsekvenser, i en tid der spørsmål om ressursfordeling og prioritet står meget sentralt.

De fremlagte forslag og den foreliggende høring må vurderes i lys av momenter påpekt over. POD stiller seg til disposisjon for et møte om saken hvis departementet ønsker dette.

Underliggende virksomheters høringsuttalelser følger vedlagt.

Vi beklager forsinket oversendelse av vårt høringssvar.

Med hilsen

Knut Smedsrud
Avdelingsdirektør

Elisabeth Rise
Seksjonssjef

Saksbehandler:
Ole Petter Parnemann
politiinspektør

Vedlegg